

SAMOUPRAVLJANJE - EKSPERIMENT ALI PRIČUJOČA RESNICA NAŠE DRUŽBENE PREOBRAZBE

Ob praznovanju dneva samoupravljalcev 27. junija je vznikla misel, da z javno razpravo vzpodbudimo vse delavce — samoupravljalce za kvalitetno in vse hitreje uresničevanje ustavnih dopolnil v vsakdanje delo in življenje cinkarstva.

Za boljše poznavanje ustavnih amandmajev in njihove uresničitve se je potrebno povrniti v leto 1949 oziroma v leto 1950. Delavski razred Jugoslavije je v času največje borbe s silama stalinizma in kominforma sprejel zgodovinski dokument, ki pomeni prelomnico v vsej zgodovini delavskih gibanj. Dokument, ki kot navodilo o osnovanju in delovanju delavskih svetov v državnih podjetjih uresničuje veliko misel Marxa in Engelsa o odmiranju države in prehodu na brezrazredno družbo, ko bodo med razvojem izginile razredne razlike in se bo proizvodnja koncentrirala v rokah združenih posameznikov, bo izgubila tudi javna oblast svoj politični značaj, tj. v družbo, v kateri bo svobodni razvoj vsakega posameznika pogoj za svobodni razvoj vseh.

Že v začetku leta 1950 je bilo 16 podjetij predvideno za poskusno uvajanje delavskega upravljanja daleč preseženo. Delavski razred Jugoslavije je že pred formalnim sprejetjem temeljnega zakona sprejel idejo o samoupravljanju. Zakon, ki ga je pred ljudsko skupščino FLRJ dne 27. junija 1950 utemeljil tov. Tito, je postal revolucionarno geslo mednarodnega delavskega gibanja »tovarne delavcem« in temelj družbeno-ekonomskega političnega sistema in razvoja narodov Jugoslavije.

Od takrat do danes je ta dokument in temeljni zakon o samoupravljanju z rezultati dokazal, da kljub mnogoterim razvojnim težavam predstavlja dovolj trdno osnovo, da po svojem lastnem pogledu in zakonitosti rešuje družbeno-ekonomska in poli-

tična nasprotja ter utrjuje svoj mednarodni položaj in položaj Jugoslavije v svetu, svetu polnem gospodarskih in političnih nasprotij.

V tem času je postalo jasno, da delavski razred resnično prevzema oblast, da sam neposredno odloča o družbenopolitičnem in gospodarskem razvoju. Pred II. kongresom samoupravljalcev v Sarajevu v Ustavu predlagani ustavni amandmani, so na II. kongresu sprejeli vso podporo jugoslovanske skupnosti, zavedajoč se, da uresničevanje sprejetih resolucij in sklepov ni kampanjska naloga, temveč boj in proces za premaganje vseh najrazličnejših odporov in da je to nadaljevanje boja za uresničitev velike revolucionarne misli Marxa in Engelsa.

V času od II. kongresa se hitreje in vedno širše uveljavljajo u-

stavni amandmani, zato postaja vse bolj jasna tudi razredna vsebina političnega boja, da delavski razred v resnici prevzema neposredno odločanje v svoje roke in je pripravljen, da na tej poti premeta vse napore in težave, ki bi kakorkoli nasprotovali takšnemu razvoju.

Osnovno bistvo sprejetih ustavnih amandmanov, posebno XXI., XXII. in XXIII. k zvezni in republiški ustavi je prav v tem, da so z njim postavljeni trdni temelji v hitrejšem in lažjem premaganju vseh zaprek. Mnogi vodilni kadri (upravni in strokovni) še ne vidijo, da je uresničitev ustavnih amandmanov le boj za neposredno uresničitev pravic o odločanju, tako za pridobivanje kakor tudi za delitev sredstev, ustvarjenih s skupnim delom. Za odločanje o najvažnejših zadevah, tako proizvodnje, kakor tudi družbene reprodukcije. Se vedno se večina odločitev sprejema v raz različnejših krogih, ki v imenu delavca, velikokrat pa ne v njegovo korist, razpolagajo s skupno ustvarjenimi sredstvi. Se vedno se dejanski položaj delavca prepočasi usklajuje s sprejetimi načeli II. kongresa in ustavnimi amandmani.

Zato določajo ustavni amandmani organiziranje takih gospodarsko-družbenih enot, ki bodo pravico odločanja in razpolaganja s skupno ustvarjenimi sredstvi, dovoljevali tistim, ki jih skupno tudi ustvarjajo.

Amandma XXI

1. Temelj socialističnih samoupravnih odnosov je družbeno-ekonomskega položaja delovnega človeka v družbeni reprodukciji, ki mu zagotavlja, da s svojim delom in sredstva reprodukcije v družbeni lastnini ter s tem, da neposredno in enakopravno z drugimi delavnimi ljudmi v združenem delu odloča o vseh zadevah družbene reprodukcije v pogojih in odnosih medsebojne odvisnosti, odgovornosti in solidarnosti uresničuje svoj osebni materialni in moralni interes in pravico, da uživa uspehe svojega dela in pridobitve splošnega materialnega in družbenega napredka, da na tej podlagi čim popolneje zadovoljuje svoje osebne in družbene potrebe in da razvija svoje delovne in druge ustvarjalne sposobnosti.

Za zagotovitev takšnega družbeno-ekonomskega položaja delovnega človeka je delavcem zajamčeno, kot njihova neodtujljiva pravica, da na podlagi svojega dela v temeljnih organizacijah združenega dela v katerih se združujejo in v njih delajo, ter v vseh oblikah združevanja in poslovnega sodelovanja teh organizacij pridobivajo dohodek ter upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije ter odločajo o dohodku, ki ga kot del skupnega družbenega dohodka ustvarijo v različnih oblikah združenega dela in združevanja sredstev.

Dohodek, ki ga ustvarijo v katerikoli obliki združenega dela in združevanja sredstev, pripada v celoti temeljnim organizacijam združenega dela.

Od dohodka, ki ga temeljne organizacije združenega dela skupaj ustvarijo z združevanjem in poslovnim sodelovanjem, pripada vsaki teh organizacij del, ki ustre-

(Nadaljevanje na 2. strani)

CINKARNAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

LETO XIX.

CELJE 26. JULIJA 1972

STEVILKA 6

KAKO REŠITI STANOVANJSKO PROBLEMATIKO

Že dalj časa v Cinkarni ne moremo reševati vseh stanovanjskih zahtev tako, kot to načelno določa naš pravilnik. V zadnjih letih sicer nismo ustvarjali skladov, ki bi jih namenjali za graditev stanovanj. Neodvisno od finančnega položaja podjetja pa so stanovanjske zahteve naraščale vsako leto. Tako se je nabralo preko 130 prošelj za stanovanja. Torej vsako leto je mnogo več prošelj in zahtev za rešitev stanovanjskega vprašanja toda vse manj sredstev ali enako kot pred leti. Prav zaradi dnevnih podražitev gradbenega materiala in storitev je za isti dinar manj stanovanj kot nekoč. Novi zakoni sicer nakazujejo rešitve v organizirani izgradnji stanovanj, vendar z zagotovljenimi sredstvi podjetij.

Če želimo, da v Cinkarni prebijemo to stagnacijo, bomo morali povišati odstotek sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Vsekakor bo takšna zahteva naletela na različne komentarje in ugovore, saj se nihče rad ne odpoveduje nečemu predvsem pa denarja. Vendar se pri tem vprašanju moramo zavedati, da živi okoli 10 odstotkov cinkarniških družin v izredno slabih stanovanjih, po raznih vlažnih kletih, drvarnicah, provizorijih itd. Prav tega pa se morajo zavedati tudi tisti, ki že imajo rešeno stanovanjsko vprašanje in so že po večini pozabili kako je bilo, ko še niso imeli stanovanja.

Ko se bomo morali odločati v Cinkarni vsaj za enkrat večji prispevek v stanovanjski sklad, bo potrebna polna mera solidarnosti tistih, ki že imajo stanovanja.

Spričo novih cen stanovanj pa samo s stanovanjskim prispevkom ni pričakovati v doglednem času zadovoljive rešitve, zato bo nujno potrebno uvesti še druge oblike financiranja stanovanjske izgradnje, kot jih predvidevajo tudi zakoni o stanovanjskih vprašanjih v Sloveniji. Nujno bo potrebno, da bodo interesenti za

stanovanja tudi finančno sodelovali pri urejanju svojih stanovanjskih razmer. V celoti bo potrebno vključiti v reševanje stanovanjske problematike organizacije, v katerih so zaposleni drugi člani družine, ne glede ali je to ustanova, privatni sektor ali proizvodna enota. S tako kompleksnim vključevanjem vseh dejavnikov, ki lahko zberejo sredstva za izgradnjo stanovanj, bi bilo mogoče približno v petih letih oblažiti stanovanjski problem.

Če si izdelamo samo grob predračun, koliko sredstev bi potrebovali za reševanje sedanjih potreb v času 5 let in da je povprečna cena stanovanja le 250.000,00 din je skupaj 32.500.000,00 din ali na leto 6.500.000,00 din. Mi pa danes iz 4% prispevka iz osebnega dohodka ne dosežemo niti četrtine potrebnih sredstev.

Precej podjetij je že v Sloveniji, ki sicer nimajo tako visokega odstotka neresenih stanovanjskih prošelj pa so že uvedli novo stopnjo izločanja sredstev v stanovanjske namene.

Menimo, da bomo morali tudi Cinkarni čimprej to storiti, če bomo hoteli omiliti stanovanjsko krizo.

Se nadalje bo potrebno skrbeti, da individualne gradnje ostanejo vsaj na sedanji ravni, čeravno tudi tu postaja vse težje.

Proizvodnja in produktivnost v mescu juniju in kumulativno v I. polletju 1972

Vrednost blagovne proizvodnje je v mesecu juniju porasla v primerjavi z dosegeno v maju, za 17,37%. Proizvodnja v metalurgiji je bila večja za 29,14%, v kemiji I za 32,5%, v kemiji III za 37,2%, medtem je bila v grafiki manjša za 12,2% in kemiji II za 17,8% odstotka.

V primerjavi z istim mesecem preteklega leta je bila v letošnjem juniju proizvodnja za 7,34% manjša. Kumulativno smo dosegli letni plan le s 33,64% odstotka, osnovni plan za prvih šest mesecev pa z 68,51%.

Razlogi za nedoseganje plana blagovne proizvodnje so:

(Nadaljevanje na 3. strani)

SAMOUPRAVLJANJE – EKSPERIMENT ALI PRIČUJOČA RESNICA NAŠE DRUŽBENE PREOBRAZBE

(Nadaljevanje s 1. strani)

za njenemu prispevku pri njegovem ustvarjanju in je sestavni del dohodka, ki ga temeljna organizacija združenega dela ustvari s svojim celotnim poslovanjem in o katerem delavci v njej neposredno odločajo na podlagi svojega dela.

Skupen dohodek, ustvarjen v temeljni organizaciji združenega dela, je materialna podlaga delavčeve pravice, da odloča o svojih delovnih pogojih in o delitvi dohodka ter pridobiva osebni dohodek v skladu z načelom delitve po delu in s povečanjem produktivnosti njegovega in skupnega družbenega dela.

2. Temeljna organizacija združenega dela je temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije, odločajo o dohodku in o drugih vprašanih svojega družbenoekonomskega položaja.

Vsak del delovne organizacije (podjetja, zavodi ipd.), ki pomeni delovno celoto, v kateri se uspeh skupnega dela delavcev lahko potrdi kot vrednost na trgu ali delovni organizaciji in je lahko na tej podlagi samostojno izražen, imajo delavci pravico organizirati kot temeljno organizacijo združenega dela.

Delavci temeljne organizacije združenega dela v sestavi delovne organizacije imajo pravico svojo temeljno organizacijo združenega dela izločiti in jo konstituirati kot samostojno organizacijo na način, ki ga določa zakon.

Z organiziranjem temeljne organizacije združenega dela v sestavi delovne organizacije in njeno izločitvijo in sestavne delovne organizacije se ne smejo kršiti pravice delovnih ljudi in drugih delih omenjene organizacije niti interesi in pravice te organizacije kot celote, ki izhajajo iz medsebojne odvisnosti pri delu ali iz skupnega dela z združenimi sredstvi in ne enostransko spreminjati medsebojne obveznosti.

3. Dohodek razporejajo delavci v temeljni organizaciji združenega dela za svoje osebne in skupne potrebe ter za razširitev materialne osnove združenega dela in dvig njihove delovne sposobnosti. Od dohodka kot uspeha njihovega skupnega dela v organizaciji skupnega družbenega dela, ki ga ustvarijo na trgu in v vseh medsebojnih odnosih in zvezah v različnih oblikah delovnega sodelovanja in skupnega poslovanja pripada delavcem za zadovoljevanje njihovih osebnih in skupnih potreb del v sorazmerju z njihovim delom in s prispevkom k uspehu in razvoju organizacije, ki so ga dali s svojim delom.

Vsakemu delavcu v organizaciji združenega dela gre v skladu z načelom delitve po delu osebni dohodek, ki je sorazmeren uspehom njegovega dela in njegovemu osebnemu prispevku k uspehu in razvoju organizacije, ki so ga dali s svojim delom, sedanjim in minulim delom v njej.

Delovni uspeh in osebni prispevek delavcev k uspehu in razvoju organizacije združenega dela sta, poleg drugih osnov in meril, določenih po načelih vzajem-

nosti in solidarnosti, osnova in merilo tudi pri odločanju o uporabi sredstev, izločenih v organizacijah združenega dela za njihove skupne potrebe.

4. Delavci v temeljni organizaciji združenega dela določajo osnove in merila za razporeditev dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke v skladu z osnovami in merili, ki jih določajo samoupravni sporazumi in družbeni dogovori.

Če se delavci ne ravna po osnovah in merilih, ki jih določajo samoupravni sporazumi ali družbeni dogovori, oziroma če takšnih sporazumov ali dogovorov ni, z razporeditvijo oziroma delitvijo pa se kršita načelo delitve po delu ali normalen potek družbene reprodukcije, se lahko z zakonom določijo ukrepi, s katerimi se zagotovijo odnosi, ki ustrezajo omenjenim sporazumom ali dogovorom, oziroma ukrepi, s katerimi se zagotavlja enakopravnost delavcev pri uporabi načela delitve po delu.

5. Vsakemu delavcu v združenem delu z družbenimi sredstvi je zajamčeno, da uresniči s svojim delom vsaj tolikšen osebni dohodek in vsaj toliko drugih pravic, da sta zagotovljeni njegova socialna varnost in stabilnost. Višina osebnega dohodka in obseg teh pravic ter način njihovega uresničevanja se določijo s samoupravnim sporazumom oziroma družbenim dogovorom ali z zakonom odvisno od splošne stopnje produktivnosti skupnega družbenega dela in od splošnih razmer ooljja, v katerem delavec dela in živi.

6. S svobodno menjavo svojega dela z delom delavcev v organizacijah na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in drugih družbenih dejavnosti kot delu enotnega procesa družbenega dela zagotavljajo delovni ljudje svoje osebne in skupne potrebe na teh področjih. S takšnimi odnosi se zagotavlja delavcem v omenjenih dejavnostih enak družbenoekonomski položaj, kot ga imajo delavci v drugih organizacijah združenega dela.

Delavci v organizacijah združenega dela družbenih dejavnostih in uporabniki njihovih storitev ustanavljajo samoupravne interese skupnosti in določajo s samoupravnimi sporazumi in pogodbami medsebojna razmerja, pravice in obveznosti.

Samoupravne interese skupnosti lahko ustanavljajo delovni ljudje kot uporabniki tudi za zadovoljevanje določenih osebnih in skupnih potreb in za uresničevanje svojih interesov na podlagi vzajemnosti in solidarnosti, pri čemer določajo na samoupravni podlagi svoje skupne in posamične obveznosti do omenjenih skupnosti ter svoje skupne in posamične pravice, ki jih v njih uresničujejo.

Zakon lahko določa obvezno ustanavljanje interesnih skupnosti, načela za njihovo organizacijo in za medsebojna razmerja delavcev zainteresiranih področij dela ter obvezno plačevanje prispevka interesnim skupnostim za financiranje njihove dejavnosti po načelih solidarnosti in sorazmernosti prispevka z osebnimi dohodki delavcev oziroma ekonomsko močjo drugih zavezancev.

7. Sredstva, ki jih delavci v te-

meljni organizaciji združenega dela razporedijo za razširitev materialne osnove dela, so kot del skupnih sredstev družbene reprodukcije namenjena za razširitev materialne osnove dela v njej in v družbi kot celoti v skladu z njihovim interesom, da jih uporabljajo v njej ali da jih združujejo s sredstvi drugih organizacij za skupno delo in poslovanje.

Z zakonom se lahko skladno z ustavo oziroma pokrajinskim ustavnim zakonom začasno omeji razpolaganje z delom sredstev družbene reprodukcije ali naloži obvezno združevanje dela omenjenih sredstev za financiranje določenih nujnih potreb družbene reprodukcije.

8. Organizacije združenega dela so v okviru samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, družbeno-politične skupnosti pa v okviru svojih z ustavo določenih pravic in dolžnosti dolžne, v skladu z načelom vzajemnosti in solidarnosti poskrbeti za ekonomsko in drugo pomoč organizacijam združenega dela, ki zaidejo v izredne ekonomske težave in nastopiti z ukrepi za njihovo sanacijo, kadar je to v družbenem interesu.

Organizacije združenega dela zagotavljajo same ali v okviru samoupravnih sporazumov po načelih vzajemnosti in solidarnosti sredstva za zaposlovanje, prekvalifikacijo in uresničevanje drugih pridobljenih pravic delavcev, kadar zaradi tehnoloških ali ekonomskih razlogov njihovo delo v organizaciji ni več potrebno.

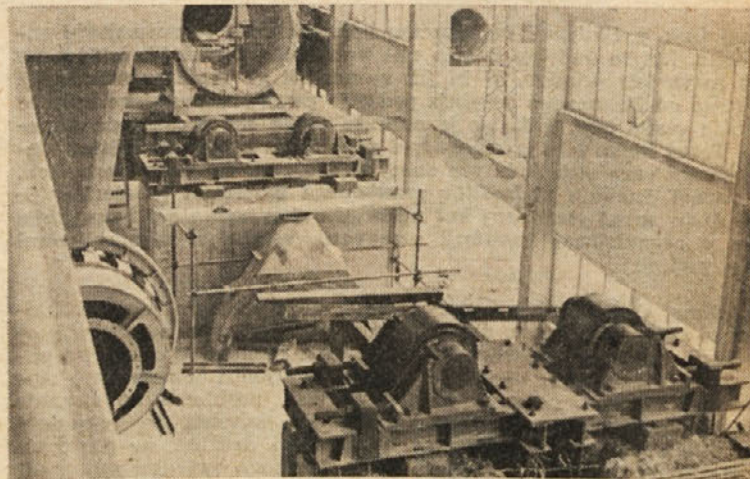
Zakon lahko nalaga organizacijam združenega dela določene materialne obveznosti za ustvarjanje skupnih sredstev, da se izpolnijo naloge iz prejšnjih odstavkov.

9. Za zadovoljevanje z ustavo oziroma s pokrajinskim ustavnim zakonom določenih splošnih družbenih potreb, ki jih uresničujejo v družbeno-političnih skupnostih, plačujejo delavci iz dohodka temeljne organizacije združenega dela ali iz svojih osebnih dohodkov na podlagi zakona določene davke za te potrebe.

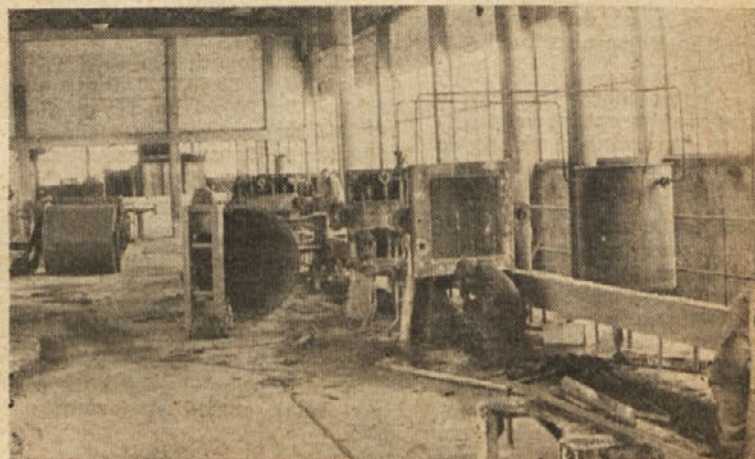
Obveznosti delavcev in organizacij združenega dela do družbenopolitičnih skupnosti se določajo odvisno od sposobnosti gospodarstva, da v skladu z doseženo stopnjo produktivnosti skupnega družbenega dela in s potrebami materialnega in družbenega razvoja, ki ustrezajo možnostim gospodarstva in dolgoročnim interesom razvoja produktivnosti sil družbe, zagotovi zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delovnih ljudi in potreb razširjene reprodukcije, ter odvisno od sposobnosti organizacije združenega dela, da v skladu s splošnimi obveznostmi gospodarstva ter z uspehi dela in doseženim uspehom zagotovi delavcem v ustavi določene pravice.

To načelo se uporablja tudi v vseh drugih primerih, kadar družbenopolitične skupnosti v okviru svojih v ustavi oziroma v pokra-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Pred dnevi so naši vzdrževalci dokončali veliko delo — zaključili so remont v obratu litopona. Na sliki: zgoraj: nove »rolke« na katerih se že vrtili nova rotacijska peč. Na sliki spodaj: vzdrževalci popravljajo filterske stiskalnice

OB KONFERENCI ZM CINKARNE

Na konferenci, ki je bila 19. maja 1972, je bilo prisotnih 32 mladincev. Od vodilnih oseb v Cinkarni, katere smo povabili, je prišel samo tov. SKALE Viktor, predsednik CDS. Tudi predstavnikov OK ZMS Celje ni bilo.

Uvodne besede je podal namestnik predsednika ZM Cinkarne. V svojem referatu se je dotaknil organiziranosti ZM v podjetju in njenega politično samoupravnega uveljavljanja, nadalje družbenoekonomskega in strokovnega izobraževanja, izletništva — srečanja z mladino iz drugih delovnih kolektivov.

Družbenoekonomsko in politično izobraževanje ter usposabljanje je eno najpomembnejših po-

izmenah, individualno delo mladitih, popoldansko šolanje itd.)

Velja ponoviti ugotovitev, da se je treba za veliko specializiranih poklicev pri nas učiti dve ali tri leta, samoupravljati, tako misli pri nas marsikdo, pa naj bi znali ljudje sami od sebe. Vsakdo, ki

se zaveda vsebine samoupravljanja, bo kmalu spoznal plitvost takih razmišljanj.

Mladinska organizacija v tej obliki organiziranosti do sedaj ni dosegla uspehov. Velik problem dejavnosti v delovnih organizacijah so kadri. Predvsem določen del izobraženih mladih ljudi v našem podjetju ni bilo pripravljenih delati v ZM. Zato je aktiv sklenil pritegniti v organizacijo čim več mladih in tako ustvariti

aktivnost in status mladinske organizacije v podjetju. Pomembno je, da se aktiv ZM resnično bori za uveljavitev naprednih stremeljenj mladine. Za aktiv mora biti torej temeljna naloga izpopolnjevanje lastnega dela.

Edino zavestnost pri delovanju rodi rezultate. Ti pa bodo spodbudili k angažiranju vse več mladine. Na ta način bomo premagali bolečo osamljenost tistih, ki delajo prve korake pri poživitvi dela v našem kolektivu.

NESREČE PRI DELU • NESREČE PRI DELU NESREČE PRI DELU • NESI

V mesecu juniju so se poškodovali naslednji delavci:

V Valjarni

Polenšek Stanko se je poškodoval pri valjanju pločevine. Udarile so ga klešče po desni strani prsnega koša.

Kolander Vinko si je poškodoval pri dviganju pločevine desni kazalec.

Vengust Stefan si je poškodoval desno piščal, ko je prevažal voziček s cinkovo pločevino.

V Transportu

Milanov Nikolče se je poškodoval pri sestopanju z viličarja. S hlačami se je zataknil za žaromet, pri tem je padel in si poškodoval levo roko.

Glas Zvonimir se je poškodoval pri polnjenju modre galice. Urezal se je na prst leve roke.

V Mehanični delavnici

Orličnik Ferdo se je pri remontu litopona polil s kislino, ko je odstranjeval ventil. Poškodoval si je levo roko.

V Elektro delavnici

Lamepr Dragu je pri popravilu ogrevalne peči brizgnila kapljica cinka v desno oko. Poškodovala mu je večo.

V Energetiki

Pri ravnanju pločevine se je Korez Jože udaril s kladivom v palec leve roke in si ga poškodoval.

Na PIK

Mužar Ivan je pri posluževanju ventila nerodno stopil in si pri tem poškodoval levo nogo v gležnju.

Kukič Miloradu je pri dviganju električnega filtra padel tujek v oko.

V Kemiji I

Plešnik Antonu je pri proizvodnji natrijevega sulfida leta brizgnil v desno oko, ko je čistil stroj.

Filej Anton si je pri prelaganju svinčevih blokov poškodoval tri prsta na levi roki.

V Cinkovem prahu

Pikl Zlatko je uhljal raztaljeni cink v kalupe pri tem mu je ta brizgnil v obraz in mu ga poškodoval.

Na poti v službo so se poškodovali:

V Splošnem oddelku

Štancer Ivan je imel prometno nesrečo, pri tem si je poškodoval obraz in mezinca na roki.

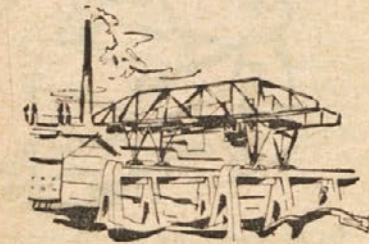
V Valjarni

Zimšek Vlado je imel prometno nesrečo, ko se je vračal z dela domov. Ponesrečenca so odpeljali v celjsko bolnišnico.

Kot vidimo iz nezgod, ki so se pripetile v mesecu juniju, je večina teh nastala zaradi nepazljivosti in malomarnosti posameznikov. Sodelavce naprošamo naj se ravna po predpisih, ki jih

zahteva varno delo. S tem bodo sebi prikrajšali bolečine, podjetju pa izgubljene dni.

dročij dela aktivov ZM nasploh. Usposobljenost za delo predstavlja pogoj uspešne aktivnosti mladine v delovnih organizacijah. Izobraževanje mora postati prvenstvena naloga našega aktiva in mladine Cinkarne.

V svojem referatu je načel vprašanje premajhne zainteresiranosti mladih za večjo organiziranost v samoupravljanju in akcijah ZM. Tu nastopajo predvsem objektivni razlogi (vozači, delo v

Proizvodnja in produktivnost

(Nadaljevanje s 1. strani)

• ustavitve oziroma zmanjševanje proizvodnje zaradi nerentabilnosti, kot posledica nerešenih sistematskih vprašanj v zvezi s cenami (zamak cink, superfosfat, organska barvila, natrijev sulfid in organoli);

• pomanjkanje obratnih sredstev za uvoz (grafika, delno kemija III);

• podaljšanje planiranih rokov remontov oziroma nedokončanje investicij (litopon, kromov galun, grafika III).

Z relativno vrednostjo izvoza v mesecu juniju smo presegli junijski izvozni plan za 9,19 %.

Kumulativno smo v šestih mesecih izvozili izdelkov in storitev v vrednosti 3.097.695 \$, s čimer smo letni plan izvoza dosegli s 47 %. 76 % vrednosti izvoza smo prodali na konvertibilno, preostanek pa na vzhodnoevropsko področje. V primerjavi z istim razdobjem preteklega leta je vrednost izvoza porasla za 93,6 %.

Zaradi počasnejšega manjšanja števila zaposlenih (indeks 97 %) od proizvodnje (indeks 86 %) je produktivnost dela v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta padla za 11 %.

SAMOUPRAVLJANJE - EKSPERIMENT ALI PRIČUJOČA RESNICA NAŠE DRUŽBENE PREOBRAZBE

(Nadaljevanje z 2. strani)
jinskem ustavnem zakonu določenih pravic in dolžnosti s svojimi akti začasno omejuje razpolaganje s sredstvi, ki jih upravlja organizacija združenega dela ali jim naložijo, da jih morajo združiti.

10. Zoper organizacijo združenega dela, ki ne izpolnjuje svojih, z zakonom določenih obveznosti, ali ki s svojim poslovanjem huje oškoduje družbene interese ali je v njej bistveno skaljeno uresničevanje samoupravnih pravic delavcev, se sme ob pogojih in po postopku, kot to določa zakon, nastopiti s posebnimi, v zakonu določenimi začasnimi ukrepi.

11. S tem amandmajem so nadomeščene določbe 11. in 12. člena, tretjega odstavka 15. člena in drugega odstavka 18. člena ustave SFRJ.

Amandma XXII

1. Svoje delo in sredstva družbene reprodukcije v osnovnih organizacijah združenega dela delavci prosto združujejo v podjetjih, zavodih in drugih delovnih organizacijah ali drugih oblikah združenega dela vseh tiste, ki opravljajo kreditne in bančne ter zavarovalne posle, da povečajo dohodek v osnovni organizaciji združenega dela, **zboljšajo lastno in skupno delo in razvijajo lastno in skupno delo in razvijajo lastno in skupno poslovanje** ter dvignejo produktivnost skupnega družbenega dela.

Medsebojna razmerja v teh organizacijah urejajo delavci s samoupravnim sporazumom o združevanju na podlagi enakopravnosti, zagotavljajoč v vseh teh razmerjih neodtujljivo pravico delavca, da na podlagi dela upravlja zadeve in sredstva družbene reprodukcije ter odloča o dohodku, ki ga ustvari temeljna organizacija združenega dela, v kateri dela.

Statut in drugi splošni akti organizacije, v kateri so združene temeljne organizacije združenega dela, ne smejo biti v nasprotju s samoupravnim sporazumom o združevanju.

Temeljne in druge organizacije združenega dela so nosilci pravic in obveznosti, ki jim pripadajo po ustavi, zakona in samoupravnem sporazumu o združevanju.

2. Dohodek, ki ga temeljne organizacije združenega dela z združevanjem dela in sredstev ter s poslovnim sodelovanjem z drugimi organizacijami skupaj ustvarijo v obliki obresti od kredita ali v kakšni drugi obliki, je sestavni del njihovega dohodka, ki ga ustvarijo s svojim celotnim poslovanjem in jim pripada sorazmerno z njihovim prispevkom k ustvarjanju omenjenega dohodka.

3. Organizaciji združenega dela, ki uporablja pri svojem poslovanju združena sredstva drugih organizacij združenega dela ki imajo po tem naslovu pravico do deleža v njenem dohodku, **morajo biti v doseženem dohodku zagotovljena sredstva za osebno in skupno porabo delavcev ter sredstva za razširitev materialne osnove dela glede na njen prispe-**

vek k skupnim delovnim uspehom.

Merila za ugotavljanje sredstev za osebno in skupno porabo delavcev ter prispevka k skupnim delovnim uspehom se določajo s pogodbo v skladu z enotnimi načeli o združevanju sredstev, ki jih določa zvezni zakon in s samoupravnimi sporazumi ter družbenim dogovorom o teh merilih.

Z združevanjem sredstev ni mogoče pridobiti nobenih lastninskih ali drugih trajnih pravic. Pravica do deleža pri dohodku druge organizacije iz naslova državnega sredstva ugasne s tem, da se skladno z enotnimi načeli o združevanju sredstev in skladno s pogodbo vrnejo oziroma amortizirajo sredstva, z združitvijo katerih je bila ta pravica pridobljena. **Druge vzajemne pravice in obveznosti iz naslova združevanja sredstev se uresničujejo v skladu s pogodbo.**

4. Organizacije združenega dela smejo vlagati sredstva družbene reprodukcije v tujini in uporabljati sredstva tujih oseb ob pogojih in v mejah, ki jih določa zvezni zakon.

Pravic tuje osebe do sredstev, ki jih vlaga v organizacijo združenega dela v državi, ni mogoče po sklenitvi pogodbe zmanjšati z zakonom ali drugim aktom.

5. Da razširijo materialno osnovo dela, lahko organizacije združenega dela zbirajo denarna sredstva občanov in jim poleg vračila teh sredstev zagotovijo tudi nadomestilo za vložena sredstva v obliki obresti ali še drugih ugodnosti.

6. Medsebojna kreditna razmerja organizacij združenega dela in njihova razmerja z drugimi osebami v okviru kreditnega sistema se urejajo skladno z enotnimi načeli, ki jih določa zvezni zakon,

S pogodbami o medsebojni kreditnih razmerjih med organizacijam združenega dela in njihovih razmerjih z drugimi osebami v okviru kreditnega sistema ni mogoče izven meja obveznosti, ki jih določa zakon glede pogojev in vračanje kreditov, določati še drugih obveznosti, s katerimi bi bile omejene v ustavi določene pravice delavcev.

7. Da bi uresničile skupne interese pri zagotavljanju denarnih sredstev za opravljanje in širjenje svoje dejavnosti, lahko organizacije združenega dela interesne skupnosti in družbenopolitične skupnosti s pogodbo ustanovljajo banke kot posebne organizacije združenega dela, interesne kreditnih in drugih bančnih poslov.

Organizacije združenega dela, interesne skupnosti in družbenopolitične skupnosti ter druge družbeno-pravne osebe, ki združijo svoja sredstva v banki, upravljaajo njene posle v skladu s

pogodbo o njeni ustanovitvi in z njenim statutom, ki se sprejme v skladu z omenjeno pogodbo.

Sredstva, ki jih ustvari s svojim poslovanjem, razdeli banka po izločitvi dela za osebne in skupne potrebe delavcev, ki delajo v njej in za izboljšanje materialne osnove njihovega dela, v skladu s svojim statutom med družbene pravne osebe, ki so v njej združile svoja sredstva.

Iz dela sredstev, ki so združena pri njej in iz dela razdeljenih sredstev, ki jih je ustvarila s svojim poslovanjem, oblikuje banka rezervni sklad.

Sredstva, ki se razdelijo iz dohodka banke, smejo biti obdavčena le kot dohodek oseb, na katere so bila razporejena, in le po predpisih in v prid družbenopolitične skupnosti, kateri se plačuje davek od njihovega dohodka.

Poslovanje bank, ki se nanaša na zbiranje hranilnih vlog občanov pravice in obveznosti bank v zvezi s tem poslovanjem ter pravice občanov, da pridobijo iz naslova svojih hranilnih vlog poleg dogovorjenih obresti še druge pravice, ureja zakon skladno z enotnimi načeli kreditnega sistema.

8. Organizacije združenega dela, interesne skupnosti, družbenopolitične skupnosti in druge družbene pravne osebe, ki svoja sredstva združujejo v zavarovalnih in drugih denarnih organizacijah, imajo glede upravljanja omenjenih organizacij in glede delitve načeloma enake pravice, kot jih imajo družbene pravne osebe, ki svoja sredstva združujejo v banki.

Pravice občanov — zavarovancev do udeležbe pri upravljanju in druge njihove pravice določa statut skladno z zakonom.

Organizacije združenega dela, interesne skupnosti, družbenopolitične skupnosti in druge družbene pravne osebe imajo v organizacijah združenega dela, ki se poleg dejavnosti ukvarjajo tudi z bančnim ali podobnim poslovanjem, da pridobivajo dohodek, načeloma enake pravice kot družbene pravne osebe, ki združujejo sredstva v banki, in sicer v delu, ki se nanaša na omenjeno poslovanje.

Ustanavljanje in poslovanje organizacij združenega dela, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev, se urejata skladno z načeli združenega dela in samoupravljanja, medsebojnega vpliva na poslovno politiko v okviru njihovega sodelovanja s proizvajalnimi in drugimi organizacijami, skupnega prevzemanja rizika in skupne odgovornosti na razširjanje materialne osnove in povečanje produktivnosti dela v produkciji in blagovnem prometu ter ustreznega deleža v dohodku, ustvarjenem s tem sodelovanjem.

9. S tem amandmajem so nadomeščene določbe četrtega odstavka

19. člena ter četrtega in petega odstavka 29. člena ustave.

Amandma XXIII

1. S tem samoupravnim sporazumom usklajujejo delavci temeljnih in drugih organizacij združenega dela in interesne skupnosti medsebojne interese pri družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji, določajo osno-

ve in merila, po katerih usklajujejo svoje posebne interese s skupnimi interesi in določajo medsebojne pravice in odgovornosti ter ukrepe za njihovo uresničevanje.

Samoupravni sporazum zavezuje organizacijo združenega dela in interesno skupnost, ki ga sklene in mu pristopita.

Temeljne in druge organizacije združenega dela ter interesne skupnosti, ki menijo, da so s samoupravnim sporazumom drugih organizacij združenega dela prizadeti njihovi interesi, lahko sprožijo postopek za ponovni preizkus samoupravnega sporazuma na način, ki ga določa zakon.

2. Z družbenim dogovorom organizacije združenega dela in njihove splošne asociacije, interesne skupnosti, sindikati in druge družbenopolitične organizacije ter druge samoupravne in družbene organizacije zagotavljajo in uresničujejo samoupravno usklajevanje in urejanje družbenoekonomskih in drugih odnosov, ki so skupnega ali splošnega pomena.

Družbeni dogovor zavezuje organizacije in skupnosti, ki ga sprejmejo.

V okviru svojih pravic in dolžnosti lahko družbenopolitične skupnosti z zakonom ali drugim splošnim aktom določijo, da je družbeni dogovor splošno obvezan.

3. Postopek pri sklepanju in izvajanju samoupravnega sporazuma in družbenega dogovora temelji na načelih javnosti in enakopravnosti udeležencev sporazumevanja in dogovarjanja.

Samoupravni sporazum in družbeni dogovor določata ukrepe za njuno izvajanje ter materialno in družbeno odgovornost udeležencev sporazumevanja in dogovarjanja.

Za uveljavitev ustavnih amandmajev in neposrednega odločanja v našem podjetju je centralni delavski svet na svoji zadnji seji izvolil 8-člansko komisijo, ki naj pripravi potrebne usmeritve in predlaga čas za razpravo o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela. Komisija je izhajala iz različnih izhodišč. Pri vseh izhodiščih je bila glavna smer ta, da naj ostane podjetje celovito kot združeno podjetje, in da se istočasno zagotavlja neposredno samoupravljanje. Na svojih sejah je komisija (Nadaljevanje na 5. strani)

Dopisujte

v

CINKARNAR

SAMOUPRAVLJANJE - EKSPERIMENT ALI PRIČUJOČA RESNICA NAŠE DRUŽBENE PREOBRAZBE

(Nadaljevanje s 4. strani)
ja prišla do zaključka, da z ozirom na predvideno uvedbo nove organizacije dela v podjetju, postaja nujno, da tudi neposredno samoupravljanje uvedemo v novo organizacijo podjetja. Pri razpravi je komisija prišla do zaključka, da predlaga družbenopolitičnemu aktivu ustanovitev združenega podjetja in petih temeljnih organizacij združenega dela, in sicer: TOZD TiO₂, Grafika, Kemija in Metalurgija ter skupne servisne službe, ki v enaki meri delujejo na področju posamezne TOZD in združenega podjetja.

Komisija podpira predlog s tem, da so za organiziranje imenovanih temeljnih organizacij združenega dela in združenega podjetja ter servisnih služb podani vsi zakoniti ekonomsko-družbeni pogoji.

Izhodišča za podan predlog pa so bila:

1. Vsem zaposlenim delavcem v podjetju se omogoča ustanavljanje TOZD na osnovi zakonskih pogojev.

2. Vsem zaposlenim delavcem je zagotovljena pravica neposrednega odločanja v enakopravnih materialnih in moralnih odnosov, po svojih izvoljenih delavskih svetih TOZD.

Dopisujte
v naš list

3. Zagotovljena je pravica svobodnega združevanja v združeno podjetje, za izboljšanje lastnega in skupnega dela ter razvijanje lastnega in skupnega poslovanja po paritetno izvoljenem delavskem svetu združenega podjetja.

4. Zagotovljena je najprimernejša delitev dela, zadovoljevanje lastnih in skupnih potreb na podlagi vzajemnosti in solidarnosti pri čemer se na samoupravni podlagi sprejema posamezne ali skupne obveznosti in pravice, dolžnosti in odgovornosti.

5. Onemogočeno je prevajevanje napak, pretvarjanje koristi in izkoriščanje posameznika, TOZD ali združenega podjetja.

6. Zagotovljena je pravica iniciative o poslovanju, upravljanju in odločanju posamezniku ali skupinam delavcev.

Se bi bilo možno naštevati motive za podan predlog, vendar vsi napisani in nenapisani motivi ne morejo ustanoviti TOZD ali združenega podjetja. Odločanje o ustanovitvi predlaganega združenega podjetja in TOZD pa je in ostane osnovna pravica vseh članov kolektiva. Člani kolektiva se bodo morali na svojih zborih ali z referendumom odločiti, ali hočejo ustanoviti združeno podjetje in predlaganih pet TOZD, ali naj se v združenem podjetju ustanovi več ali manj TOZD.

Ustanovitev TOZD zahteva temeljito in resno delo. S sporazumi in pogodbami bo potrebno določiti točne in odgovorne medse-

bojne odnose, v posamezni TOZD, med TOZD in združenega podjetja kot celote.

Za izpolnitev navedenih nalog se je treba nujno čimprej resno lotiti dela. Komisija je s podobnimi predlogi zaključila svoje delo, ki ga lahko štejejo kot prvo fazo. Nujno je, da družbenopolitični aktiv poglobljeno razpravlja, kako po najhitrejši možni poti doseči izpolnitev zakonskih a-mandmajev, in ustanoviti temelj-

ne organizacije združenega dela ter poglobiti samoupravljanje v našem podjetju. Pri tem ne smemo pozabiti, da je CDS že sprejel sklep, da se mora nova organizacija v podjetju izvesti čimprej, s čemer se zagotavlja poskusni rok, da bi lahko v letu 1973 z novimi organizacijskimi odnosi izboljšali poslovnost podjetja.

Pravilno bi bilo, da družbenopolitični aktiv sprejme takšne

smernice, ki bodo časovno obvezovale vse člane družbenopolitičnih organizacij in samoupravne organe, da se delavcem članom kolektiva omogoči ustanavljanje TOZD do 1. 10. 1972.

Za doseganje tega cilja in uveljavljanje vseh zakonskih pravic pa je nujno, da člani kolektiva s povečanim posluhom in lastnimi prispevki čimprej uresničijo mednarodno delavsko geslo »To-varne delavcem«.

S. V.

Črevesni zajedalci

V naši republici so črevesni zajedalci — gliste zelo pogostna nadloga, ki je razširjena po mestih in vaseh, in ki muči ljudi vseh starosti, še posebno pa otroke, mladino in člane delovnih skupnosti. Po najnovejših podatkih naših najuglednejših strokovnjakov je odstotek prebivalstva, ki je okuženo z glistami, presenetljivo visok. Giblje se okrog 90 %, tako da je skrajni čas, da se resno lotimo tega problema. Tudi najboljše pripravljene akcije zdravstvene službe pa bodo ostale brez uspeha, če jih ne bo podprlo vse prebivalstvo. Naši najvidnejši strokovnjaki so o problemu črevesnih zajedalcev razpravljali na simpoziju konec novembra lani.

Črevesnih glist je več vrst — pri nas so najbolj razširjene tako imenovane valjaste gliste. Raziskave so pokazale, da dandanes trpita za črevesnimi paraziti dve tretjini človeštva. Črevesni zajedalci ali gliste, kakor jih običajno imenujemo, žive v črevesju svojega gostitelja — človeka. So ena najbolj razširjenih nadlog širokih ljudskih množic, še posebno pri ljudeh vseh starosti, zato si upravičeno zastavljamo vprašanje, kako naj rešujemo ta socialno-medicinski problem, kako naj spoznamo nosilce črevesnih zajedalcev in kako naj preprečujemo oziroma zdravimo to obolenje.

Gliste se zelo pogosto naselijo v prebavilih človeka. Znamenja glistavosti so nasploh neopredeljena. Pri hujših okužbah prevladujejo bolečine v trebuhu, motnje v prebavi, utrujenost, nemirno spanje in živčna razdražljivost. Črevesne gliste povzročajo v prebavilih človeka težave, ki se izražajo kot preobčutljivost, napadi, podobni padavici ali histeriji, krči, znamenja, podobna vnetjem možganskih open itd. Kot tujki v telesu lahko gliste povzročijo še vrsto drugih težav. Bolnik postane nemiren, razdražen, pogosto celo pobit, izgubi sposobnost za koncentracijo na delovnem mestu, zaradi česar lahko pride do nesreč pri delu.

Našteli smo nekaj splošnih znakov, ki nam lahko povedo, da so se v prebavilih naselile gliste. Zanimivo pa je to, da večina bolnikov sploh ne ve, da se je okužila z glistami. Zato se pogosto dogaja, da cele družine dolga leta ali celo desetletja gostijo te neprijetne parazite. Še posebno so ogroženi kolektivi, v katerih žive nosilci teh zajedalcev: otroški vrtci, internati, tovarne, šole. Najbolj izpostavljeni glistam so otroci, ki se okužijo pri dnevnih aktivnostih — pri igri, pri sesanju prstov itd.

Do okužbe pride pretežno skozi usta. Nalezljive oblike glist pridejo v usta s hrano, z umazanimi rokami, s pijačo in z drugimi predmeti, ki pridejo v stik z usti. Še zlasti težko je preprečiti okužbo z jajčeci in ličinkami, ki so zaradi čvrste ovojnice zavarovane pred vplivi okolja. Omenjeni obliki najčesteje najdemo v blatu človeka in nekaterih živali. Civilizirani narodi nasploh mi-

slijo, da živili ni težko zavarovati pred okužbo s človeškimi fekalijami. Res je, da sodobne sanitarije in odstranjevanje človeških fekalij v precejšnji meri pomagajo pri preprečevanju okužbe s črevesnimi glistami. Kljub temu pa je znana dolga vrsta primerov, ko so higijenski ukrepi odpovedali in je prišlo do množične okužbe. Dejstvo je, da marsikje vrtove še vedno gnojijo s človeškimi fekalijami. Solata je eden najpogostejših virov okužbe, še posebno pri nas.

Poglejmo si nekoliko natančneje dve vrsti črevesnih glist, ki sta v naši državi najbolj razširjeni.

1. **Podančica** najčesteje napada otroke, ker pa je zelo nalezljiva, se okužba hitro razširi tudi na odrasle v družini. Samica podančice, ki potuje skozi debelo črevo in danko, okrog katere izloča veliko število jajčec (okrog 11.000), povzroča okrog danke srbenje, kar je eden od najpomembnejših simptomov. Če jajčeca z umazanimi rokami ali hrano pridejo v usta drugih članov družine, se okužba naglo razširi. Otroci, ki se igrajo po dvoriščih, imajo pod nohti veliko teh jajčec; s sesanjem prstov in dotikanjem ust se tako znova okužujejo. Jajčeca podančice najdemo v hišnem prahu (okužba z dihanjem) po omarah, mizah in oknih, v stranišnih školjках, v posteljnem perilu. Nasploh jih je največ po spalnicah, tako da je okužbi izpostavljena vsa družina. Iz družine se okužba razširi v otroške vrte, v tovarne, kasarne in druge kolektive. V takih primerih je neobhodno potrebno zdravljenje vse družine oziroma kolektiva.

Najpogostnejši znaki okužbe s podančicami so izguba teka, hujšanje, močenje postelje, nespečnost, šklepetanje z zobmi, bolečine v trebuhu, slabost, bruhanje in alergične reakcije organizma.

Da bi se obvarovali pred okužbo, si moramo redno umivati roke po opravljanju potrebe in pred jedjo. Med zdravljenjem in še teden dni po njem mora bolnik nositi tesno oprieto perilo, ki preprečuje, da bi jajčeca podančice prišla v stik z rokami in se tako raznesla. Telesno perilo je treba prekuhati vsak dan, posteljnino, spalne srajce in pižame pa dva do trikrat na teden.

2. **Navadna ali velika glista** je prav tako zelo razširjen zajedalec človeškega črevesja. Z njo je o-

kuženih približno 650 milijonov ljudi. Navadna ali velika glista je dolga 15 do 35 centimetrov. Živi v tankem črevesu in se hrani z njegovo vsebino. Samica izleže približno 200.000 jajčec na dan; možnost okužbe je zaradi tega zelo velika. Jajčeca se izločijo iz organizma z blatom, se zunaj njega razvijajo v ličinke, pridejo ob ponovni okužbi spet v tanko črevo, prodro skozi njegove stene in potujejo po limfnih žilah in venah v jetra, v spodnjo zbiralno veno, v desno srce in pljučne arterije. Iz pljuč pridejo v usta in od tam nazaj v tanko črevo, kjer se 75 dni razvijajo v odrasle gliste. Ni nujno, da bi bolnik v tej fazi razvoja navadne gliste imel težave. Tisti, ki pa jih vendarle imajo, običajno tožijo o krčih in neopredeljenih bolečinah v želodcu.

Do hudih težav, ki se lahko končajo celo s smrtjo, pride zaradi preseljevanja odraslih glist. Najdemo jih v izbruhani hrani. Zaidejo lahko v nosno votlino in od tam v pljuča bolnika, v žolčevod, v žolčnik ali slepo črevo. Pri preobčutljivih bolnikih se lahko pokažejo znamenja zastrupitve, ki ga povzročijo razpadanje poginulih glist. Najpogostejši simptomi so nespečnost, izguba apetita, hujšanje, huda živčna razdražljivost; pri otrocih pa lahko pride celo do zastoja v telesnem in duševnem razvoju.

Ogledali smo si dve najbolj razširjeni vrsti iz množice glist, o katerih pa tu ne moremo podrobneje razpravljati. Omenimo le še to, da so pri nas precej razširjene tudi tako imenovane rudarske gliste, bičaste in tako imenovani strongiloides (glista, ki živi v tankem črevesu človeka). Te tri vrste so nekoliko manj pogostne od prvih dneh, vendar pa zato nič manj nevarne.

Omeniti velja še to, da gre v 90 odstotkih primerov glistavosti za mešano okužbo, kar z drugimi besedami pomeni, da se v 90 % primerov v človeških prebavilih zaradi najmanj dveh, lahko pa tudi pet vrst glist. Povedali smo že, da sta nalezljivi obliki gliste jajčeca in ličinka. Pri zdravljenju črevesnih parazitov moramo to-

(Nadaljevanje na 8. strani)

NEVARNOSTI KI GROZIJO V SODOBNI VOJNI

(Nadaljevanje)

V primeru, kadar se zasu-je izhod iz zaklonišča z ruševinami, lahko voda, ki poteka iz počenih cevi, prodre v zaklonišče in ljudje se utopijo, preden se zaklonišče odkoplje. Prav tako je tudi pri nižjih ruševinah v kletnih prostorih.

Pri poškodovanju hišne vodovodne inštalacije lahko voda, ki izhaja iz poškodovanih mest, navlaži in razmehča tako zidove mednadstropne konstrukcije, kakor tudi opremo in hrano v zgradbah. Razmehčani zidovi izgubijo svojo nosilno vrednost in zgradba se lahko zruši.

V podjetjih in skladiščih je škoda lahko mnogo večja, ker so materialne dobrine v veliko večji meri zbrane na manjšem prostoru itd.

Za normalizacijo življenja v prizadetem naselju, v odvisnosti od vrste katastrofe, se razlikujejo tudi ukrepi, ki jih je potrebno izvršiti:

— za požar je na primer najpomembnejše zavarovati dovolj veliko število požarnih hidrantov z ustrezno količino vode potrebnega pritiska;

— pri pojavu epidemije je potrebno najprej izključiti onesnaženo mrežo, da se prepreči nadaljnje inficiranje. Takoj nato sledi praznjenje in dezinfekcija mreže, kakor tudi vseh vodovodnih objektov v ogroženih in sumljivih področjih;

— poplava ogroža vodovodno mrežo s tem, da jo lahko napolni z nečisto vodo preko defektov na njej, če je notranji pritisk manjši od zunanega. Zaradi tega je potrebno mrežo držati pod pritiskom ali popolnoma zapreti nevarna in poškodovana mesta oziroma področja. Kateri ukrep bomo izvedli, je odvisno od obsega in vrste poškodb;

— v času bombardiranja, potresa ali z drsenjem terena bodo nastali številni prelomi vodovodnih cevi tako, da bo v tem primeru potrebno izključiti mrežo ali pa jo postaviti pod pritisk, ker obstajajo enake nevarnosti onesnaženja kakor tudi ob poplavih.

Pri pristopanju k popravilom poškodovanih vodovodnih objektov in vodovodne mreže, če želimo uspešno izvršiti delo, moramo razpolagati s tehnično dokumentacijo, to je s plani črpalnih naprav in rezervoarjev, kakor tudi katastrom vodovodne mreže. Ta kataster podzemnih vodovodov lahko v primeru potrebe služi kot tolačica ljudem, ki bodo prišli v pomoč iz sosednjih mest, ker moramo upoštevati, da strokovnjakov iz prizadetega mesta iz enega ali drugega razloga ne bo dovolj.

Pri popravilu poškodovane vodovodne mreže je potrebno najprej lokalizirati center poškodb in na ta način preprečiti nadaljnjo škodo, ki bi lahko nastala zaradi velikega izliva vode. Zato je treba izključiti vode iz poškodovanih sektorjev cevi z zapiranjem ventilov in to najprej tistih v odtočni smeri, a nazadnje manjših profilov na odcepkih.

Dolžina izključenih sektorjev mora biti čim manjša, ker se stem zmanjša tudi število objektov oziroma ljudi, ki so brez vode. Pri izključitvah poškodovanih sektorjev vodovodne mreže je potrebno proučiti možnosti dajanja vode prebivalstvu preko drugih stranskih (obhodnih) linijah. Če takšnih možnosti ni, se postavi začasna linija. Takšna linija se postavi zato, da bi se na najenostavnejši in najhitrejši način preskrbela ljudem vodo. Vodovodne cevi pri začasnih linijah ni nujno zakopati, ampak so lahko postavljene na površini zemlje, če to dovoljuje temperatura, promet itd.

Če je bila mreža popolnoma izključena vodovodne napeljave ne smemo uporabljati takoj po katastrofi ali bombardiranju vse do dotlej, dokler se ne ugotovi ali je bila napeljava poškodovana ali ne. Če se ugotovi, da so poškodbe samo na določenih sektorjih, je potrebno izključiti samo le-te, ostali del mreže lahko znova uporabljamo.

V primeru vojne je potrebno, da vsak stanovalec hrani večje količine vode v posodah, kantah, kadeh itd., da bi si zavarovali najpotrebnejše količine vode in da bi v času okvar na vodovodni mreži ne ostali brez nje. V takšnih primerih so tudi podjetja dolžna, da si priskrbijo zadostne količine vode, da bi lahko obratovanje normalno potekalo brez zastoja v proizvodnem procesu.

POŠKODBE KANALIZACIJE

Kot vse vrste inštalacij ima tudi kanalizacija svojo specifično občutljivost na delovanje elementarnih sil in vojnih razdejanj. Čeprav je nameščena v glavnem pod zemljo, lahko zadobi znatno poškodbo v odvisnosti od sile, ki deluje nanjo, kakor tudi od njene moči. Če je kanalizacija poškodovana se širi smrad, onesnažijo se ulice in zgradbe, poleg tega pa izliv vsebine iz kanalov predstavlja veliko nevarnost za okužbo prebivalstva. Zaradi tega se je potrebno podrobneje seznaniti s kanalizacijo in sicer v obsegu, ki je potreben reševalnim enotam za njihovo uspešno delo.

Pri navadnih kanalizacijah srečamo naslednje objekte: revizijske jaške v dvoriščih in uličnih tleh, cevi izlivnike in prelivnike. Redkeje srečamo: retencijske bazine (katerih cilj je, da zadržujejo deževnico, da se ne izteka po kanalih, ker bi sicer lahko izzvala poplavo) sifone, lonce, črpalne postaje, specialne jaške s prelivnimi koriti za sistematično izpiranje kanalov, ablatorje za ustavitev širjenja eksplozije v kanalih, zaipralce, žabje pokrove proti povračilni vodi, ustavljalce masti in cilj, jaške vnetljivih snovi, zapornice (rampe) za evakuacijo snega itd. Poleg omenjenih objektov pa so glavni nosilci obremenitve vseeno kanalizacijske cevi, ki ob razdejanju odnesejo jedro poškodb.

Od dveh obstoječih kanalizacijskih sistemov se v naši državi najpogosteje uporablja mešani sistem kanalizacije. Separacijski si-

stem srečamo bolj redko in to kot nepopolni — samo za odpadno (fekalne) vode.

V mešanem sistemu se odvajajo padavine in vse vrste odpadnih voda po enem in istem kanalu, v separativnem sistemu pa obstajajo dve neodvisni mreži kanalov — ena za deževnico, druga za odpadno — fekalne in industrijske vode. Če bi primerjali ta dva sistema, bi morali priznati prednost separacijskemu, ki ga je že uvedlo veliko držav. Potem ni noben čudež če Sovjetska zveza in ZDA gradijo izključno separativni sistem kanalizacije.

Poškodbe, nevarnosti kot tudi preventiva, se nanašajo izključno na mešani sistem, ki je pri nas največ zastopan.

Ob poplavih naseljenih področij, se poškoduje tudi kanalizacija. Celotni kanalizacijski sistem je v primeru poplave zelo obremenjen. Poškodbe, ki nastanejo takrat, so v glavnem naslednje:

— celotni sistem kanalov dela pod precejšnjim pritiskom (odvisen je od višine vode), ki lahko pripelje do pokanja cevi;

— motnost, ki spremlja vodo lahko pripelje do zamašitve velikega dela popravljenih kanalov;

— zaradi sesedanja zemljišča na področju slabe nosilnosti in zaradi plitko vkopanih kanalov, prihaja do večjega loma cevi;

— v primeru nezadostne dimenzije kanala (tako imenovano »ozko grlo« v kanalizaciji), prihaja do poplavljanja kletnih prostorov s fekalno vodo. Ta pojav je zelo škodljiv iz dveh razlogov in sicer uniči vse kar se nahaja v kleti in lahko postane vir bolezni;

— do podobnih posledic pride lahko tudi če naraste voda v recipientu, zaradi visokega nivoja vode na celotnem poplavljenem področju.

Ob poškodbah na kanalizaciji ne oziraje na vzrok poškodb, je nevarnost za okolico vedno enaka — potencialna nevarnost okužbe, celo epidemioloških razmer. Pri tem imamo še vzporedne neprijetne spremljevalce kot so onesnaženje zgradb in ulic ter širjenje smrada, kar otežkoča reševalna dela. Možnosti za obolenje in širjenje okužb zahtevajo obširne preventivne zaščitne ukrepe in onemogočajo sanitetno službo, da se popolnoma posveti nudenju prve pomoči ponesrečenim osebam. Če upoštevamo možnost, da lahko pride do eksplozije ob mešanju zraka in eksplozivnih plinov iz kanalizacije, potem ne smemo zanemariti nevarnost in možne posledice, ki iz tega izhajajo.

Do poškodb na kanalizaciji lahko pride tudi ob delovanju drugih sil.

Ob potresu zemlje in bombardiranju prihaja najpogosteje do zlomov ali pokanja cevi, na manjši ali večji površini kanalizacijskih objektov, ali zaradi premikov zemlje, ali zaradi zadetka avionske bombe. Pri tem ne smemo pozabiti na možnost, da takšne poškodbe lahko izzovejo eksplozijo plinov v kanalizacijskih ceveh, ki bi lahko izzvala še večja razdejanja kanalizacijske mreže in njenih objektov. Nevarnosti za okolico pri teh poškodbah so enake kot ob poplavi: onesnaženje, smrad in možno obolenje oziroma širjenja okužb zaradi trohnenja organskih snovi na odprtem mestu.

Mešani sistem kanalizacije ima določeno prednost pred separativnim sistemom pri potresu ali bombardiranju, ker so vse cevi

globlje zakopane, to je manj so izpostavljene poškodbam, ki zajemajo prve globinske metre zemeljske površine. Separativni sistem pa ima deževne kanale zelo plitko zakopane.

Pri manjših premikih tal poškodbe niso velike, posebno če je sistemu izgradnje posvečena zadostna pozornost in če so zajeti vsi preventivni zaščitni ukrepi. Pri večjih premikih tal pa so poškodbe celo tako velike, da je lahko popolnoma uničen del kanalizacijske mreže ne oziraje se na uporabljene zaščitne ukrepe pri izgradnji.

Potrebno je omeniti tudi možnost eksplozije v kanalizaciji in enako možnost pojavljanja strupenih plinov v normalnih pogojih. Do te nevarnosti prihaja zaradi izpuščanja škodljivih snovi, strupenih in eksplozivnih plinov iz industrijskih obratov.

Eksplozija je nevarna za kanalizacijo, ker lahko uniči del kanalizacijske mreže oziroma objekte na njej. Za okolico pa so nevarni strupeni plini ter vse druge škodljive materije. Tem nevarnostim se izpostavljajo predvsem skupine tistih delavcev, ki delajo na kanalizacijskem omrežju, a niso pripravljeni in ustrezno opremljeni.

PLINSKO OMREŽJE

Do izhajanja plina iz plinske mreže ali plinske naprave lahko pride zaradi več vzrokov. To predstavlja dve nevarnosti za okolico:

- nevarnost zastrupitve in
- nevarnost požara ali eksplozije.

Mestni plin, ki ga proizvajajo lokalne plinarne, vsebuje do 20 % ogljikovega monoksida. Ta procent je tako visok, da lahko nastopi zastrupitev zelo hitro, brez predhodnih znakov: glavobola, bruhanja itd. Pri tako velikem procentu CO, po podatkih holandske revije HET-GAS, že 1 % koncentracije plina povzroči smrt po treh urah. Pri isti koncentraciji plina, ki vsebuje 5 % CO prihaja do nezavesti, vendar ne pride do smrtne zastrupitve. Danes že obstajajo naprave, ki naj bi jih uvedle vse plinarne z visokim procentom CO.

Kot je že navedeno, se strupenost plina lahko zmanjša, toda ne tudi njegova eksplozivnost. Poleg tega je eksplozivna meja oziroma eksplozivni obseg koncentracije mestnega plina in zraka zelo širok in ima mejo nad 6—35 % plina. Do najhujšega oziroma najmočnejše eksplozije prihaja pri koncentraciji okoli 20 % plina v zraku. Za aktiviranje pa je dovolj le iskra električnega zvonca, stikala, cigarete itd.

KAJ JE TREBA UKRENTI OB RAZLIČNIH NEVARNOSTIH

Takoj, ko nastopi nevarnost je potrebno pritisk v mreži zmanjšati na minimum, tako da se prepreči vdor zraka v plinovode. Če je poškodba močna in ni mogoče obdržati minimalnega pritiska, tako na področju celotnega mesta kakor tudi v posameznih predelih, je potrebno plin na ogroženem področju takoj zapreti. Poleg tega je potrebno takoj pregledati vse naprave za proizvodnjo plina in morebitne okvare takoj, vsaj za silo popraviti.

(Nadaljevanje prihodnjič)

NOGOMETAŠI OSMI

Nogometiški Cinkarne so se v spomladanskem sindikalnem prvenstvu slabše izkazali kot v preteklih letih, saj so po 4 kolih pristali na predzadnjem mestu.

Vzrok tega neuspeha pa je predvsem v tem, da je naša ekipa morala kar na treh tekmah igrati v nekompletni postavi, zaradi službene zadržanosti nekaterih igralcev (izmensko delo) precej pa se je v ekipi poznala odsotnost Nikoliča in Hrovatiča, ki nista nastopala, eden zaradi študija, drugi pa zaradi prakse v Franciji.

Pred nami je še jesenski del prvenstva, v katerem bomo morali vložiti več truda in v preostalih štirih tekmah nadoknaditi izgubljene točke.

Rezultati spomladanskega dela sindikalnega prvenstva in lestvica:

I. liga: I. kolo EMO : IZLETNIK 10 : 1, ŽELEZARNA : ŽIČNA 2 : 3, KLIMA : ZLATARNA 1 : 4, KOVINOTEHNA : CINKARNA 6 : 2; II. kolo: IZLETNIK : KOVINOTEHNA 2 : 6, ZLATARNA : CINKARNA 6 : 1, ŽIČNA : AERO 1 : 6, III. kolo: ŽELEZARNA : IZLETNIK 2 : 2, AERO : EMO 7 : 0, KLIMA : ŽIČNA 6 : 2, KOVINOTEHNA : ZLATARNA 0 : 3, CINKAR-

NA - prosta. IV. kolo: IZLETNIK : ZLATARNA 1 : 5, ŽELEZARNA : AERO 1 : 6, ŽIČNA : CINKARNA 4 : 2, EMO : KLIMA 3 : 0, KOVINOTEHNA prosta.

V. kolo: AERO : IZLETNIK 22 : 0, KLIMA : ŽELEZARNA 2 : 3, CINKARNA : EMO 3 : 3, KOVINOTEHNA : ŽIČNA 2 : 5.

Lestvica: 1. Aero 4, 41 : 2, 8; 2. Zlatarna 4, 18 : 3, 8; Emo 5, 18 : 12, 7; 4. Žična 5, 15 : 18, 6; 5. Kovi-notehna 4, 14 : 12, 3(-1); 6. Zelezarna 5, 9 : 15, 3; 7. Klima 4, 9 : 12, 2; 8. Cinkarna 4, 8 : 19, 1; 9. Izletnik 5, 6 : 45, 1.

Ekipo Cinkarne so zastopali: Kranjc, Mirnik, Celestina, Kokotec, Jernejc, Leban, Tukarič, Senčar, Kolar, Strašek, Farčnik, Zorko, Mlinarič, Ramšak.

TRIM TEDEN

Teden športa in razvedrila je za nami. Nekaterim je ostal v globokem spominu (posebno tistim, ki so kolesarili v nevihti) drugim manj, tisti, ki se pa sploh niso nikjer udeležili, so si sami prikrajšali marsikatero športno aktivnost, bodisi za rekreacijsko ali športno značko TRIM.

TRIM teden je bila skupna celjska akcija nudenja možnosti za nabiranje aktivnosti in športnih dosežkov vsem udeležencem TRIM, toda udeležba iz našega kolektiva ni bila zadovoljiva, zato bomo takšna tekmovanja kot so kolesarjenje na 10 km, tek na 1000 m, plavanje, TRIM steza ipd. še interno organizirali, tako da boste tudi vi, ki se teh tekmovanj niste udeležili, imeli možnost osvojiti točke.

KOLESTARSTVO

Pa pogledjmo naše delovne »trimovce«.

Uvodoma moram omeniti in pohvaliti tov. RENCĚLJ Matildo, saj je edina članica našega kolektiva prevozila progo 10 km, in tako osvojila 15 točk. KJE STE MLADE ŽENE IN DEKLETA?

Kolesarjenja so se udeležili: RENCĚLJ Matilda, KOLŠEK Franc, MIRNIK Marjan, LEBAN Marjan, PEČNIK Maks, JEZERNIK Stanko, VREČKO Maks,

FARČNIK Jože, ČERVAN Franc, KAJTNER Slavko, CELESTINA Stanko.

ATLETIKA

Na atletskem stadionu je bilo ob večernih urah prav zabavno, saj so preizkušali moči starejši in mlajši mladinci na progi 1000 m. Morda bi bila udeležba večja, če ne bi ponagajalo vreme, toda kljub temu smo z rezultati lahko zadovoljni.

1000 m so pretekli naslednji tovariši: KAJTNER Slavko 3:13,0, CELESTINA Stanko 3:18,0, MIRNIK Marjan 3:33,0, PEČNIK Maks 4:20,0, ing. LEBAR Mihael 4:06,0, KOLŠEK Franc 3:58,0, FARČNIK Jože 3:26,0, ČERVAN Franc 2:50,0.

»TRIMOVCI« POZOR!

V prihodnji številki našega lista bomo objavili vse rezultate in točke, ki ste jih v letošnjem letu nabrali pri smučanju, kegljanju, streljanju, kolesarjenju, atletiki ipd., tako da si boste sami poljubno izbrali manjkajočo pano go za športno značko.

Prav tako bodo objavljeni tudi ostali rezultati sindikalnih iger Celja.

Dopisujte v svoj list!

KADROVSKE VESTI

V MESECU APRILU SO PRIŠLI V PODJETJE: KOLAR Božidar, MLAKAR Stefka, VUKAJOVIĆ Slavoljub, GOBEC Jakob, RESMAN Marjan, JOVIĆ Nedeljko, VESELINOVIĆ Slobodan, ARBAITER Marija, LAPANOVIĆ Pavle, VEČKO Rozalija.

ODSLI IZ PODJETJA: STANTE Magda, ŠTIGLIC Frančiška, KACIČNIK Avguštin, KOŠEC Vida, JAKOPIĆ Vincenc, BOHAK Drago, BELEJ Ivan, MULEC Anton, RESMAN Marjan, SEVSEK Jernej, OSTRUH Marija, KRALJ Milan, DESNICA Mijo, SKOMINA Ivan, BRACUN Ivan, SARLAH Anton.

V JLA ODSELE: ŠKORNIK Anton. UPOKOJEN JE BIL: VEDLIN Jože.

V MESECU MAJU SO PRIŠLI V PODJETJE: PRAPROTNIK Marija, DREČNIK Slavica, AČMAN Frančiška, BUTINAR Zvonka, DEZELAK Marjan, KUŽNER Jožef, BENEDEJČIĆ Antonija, SOLINIĆ Marija, BELSAK Simon, JAVORNIK Martin, STUKELJ Jože, BRKIĆ Darko, KAPIC Husein, PIKL Zlatko, AGBABA Ljuben, DEMIR Dušan, NIKOLOVSKI Goce, CERGIĆ Stanislav, KITEK Marjan, ŠIROVNIK Milan, AGBABA Sretko, RESMAN Marjan, CVIRN Hedvika, LAVBIĆ Janez, METLIČAR Martin, TAVČAR Dragica, AHEL Josip, FLIS Alojzija, STANČER Jožefa.

ODSLI IZ PODJETJA: PISANEC Zofija, KREBS Zvonka, POZNIĆ Amalija, PEJIC Slobodan, MUSTAFA Zečir, TERŽAN Mirko, JAKOPEČ Drago, LAPANOVIĆ Pavle, DEČMAN Silvester, MUHANOVIC Vehab, MOTOH Jože, JUSUPOVIĆ Salih, SRBOTNJAK Ivan, JAVORNIK Martin, BELSAK Simon, ARČAN Bojan, VOĐOVNIK Silva.

UMRLI: OGLAJNER Mihael. UPOKOJENI SO BILI: SELIĆ Franc, SOLAR Franc.

ZAHVALA

Ob izgubi ljube žene in matere

ROŽIĆ Marije,

se najlepše zahvalujemo sindikatu podjetja in ostalemu osebju Cinkarne za denarno pomoč in darovano cvetje, ter spremstvo na zadnji poti.

Zalujoči mož
Rudi in otroci

TRIM — štafeta je bila izredno zanimiva disciplina. Tekmovalci so se morali izkazati v različnih »panogah«, med drugim tudi v žaganju drv. Na sliki: tov. Marnik v drvarskem elementu

LEP USPEH ODBOJKARJEV

V okviru sindikalnih športnih iger, je bilo letos prvič tudi tekmovanje v odbojki po liga sistemu. Udeležilo se ga je rekordno število ekip, ki so bile pri moških razdeljene v tri jakostne skupine. V prvi, najmočnejši je po upešnih lanskeoletnih kvalifikacijah

nastopila tudi naša ekipa, ki je nepričakovano zasedla odlično tretje mesto.

Uspeh naše ekipe je toliko večji, ker smo premagali ekipi Klime in Zelezarne, ki sta se na kvalifikacijah uvrstili precej bolje od

nas, in zavzemata v sindikalnem športu vidni mesti. Ekipa Ingrada je še vedno nepremagljiva, saj zanjo nastopa kar pet registriranih igralcev. Ekipo Aera pa bi z malo več športne sreče lahko tudi premagali. Ekipi EMO, Postaje LM, in Prosvete pa nam niso bile dorasel nasprotnik in smo jih z lahkoto premagali.

Rezultati: Cinkarna-EMO 2 : 0, Cinkarna-Postaja LM 2 : 0, Prosveta-Cinkarna 0 : 2, Ingrad-Cinkarna 2 : 0, Cinkarna-Klima 2 : 1, Cinkarna-Aero 1 : 2 in Zelezarna-Cinkarna 1 : 2.

Končni vrstni red ekip: 1. Ingrad 14 točk, 2. Aero 12 točk, 3. Cinkarna 10 točk, 4. Klima 8 točk, 5. Zelezarna 6 točk, 6. EMO 3 točke, 7. Postaja LM 2 točki, 8. Prosveta 0 točk.

Za lep uspeh naše ekipe pa so zaslužni naslednji igralci: FARČNIK, MIRNIK, GRIZOLT, RAMŠAK, JEZERNIK in KAJTNER.

Odbojkarška ekipa — starejši člani

SINDIKALNO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

Naše namiznoteniške ekipe so se v spomladanskem delu prvenstva odlično izkazale, saj so vse tri ekipe v konkurenci članov, starejših članov in članic zasedle vidna mesta na sindikalnem prvenstvu Celja.

Pri članih je nastopalo 45 ekip, ki so bile razvrščene po jakostnih ligah. Naša ekipa je nastopala v zelo močni 1. ligi, saj nastopajo v njej sami kvalitetni igralci celjskega namiznega tenisa. Našo ekipo so v sedmih tekmah zastopali naslednji igralci: ZOLGAR Tom, JOŠT Jože, MIRNIK Marjan in KRAJNC Mirko.

Lestvica 1. lige: 1. INGRAD 14, 35:11; 2. ZELEZARNA 12, 35:15; 3. AERO 10, 29:16; 4. ELEKTRO 8, 26:22; 5. PROSVETA 6, 27:25; 6. CINKARNA 4, 20:25; 7. EMO 2, 7:51; 8. ZNG 0, 3:55.

Iz prve lige izpadeta ekipi EMO in ZNG, v 1. ligo pa sta se uvrstili ekipi ZELEZNICE in TKANINE.

Pri starejših članih nad 35 let pa so nastopili rutinirani igralci Celja in se v konkurenci 18 ekip pomerili v dveh jakostnih ligah za točke. Naša ekipa nastopa že vrsto let v 1. ligi in se je tudi letos v močnejši konkurenci priborila odlično tretje mesto, za kar gre pohvala celotni ekipi. Za Cinkarno so nastopili: ing.

LEBER Mihael, POSINEK Franc, DECMAN Silvo, LEBAN Marjan in HORVAT Bojan.

Lestvica 1. lige starejših članov: 1. AERO 18, 45:5; 2. KOVINOTEHNA 16, 40:14; 3. CINKARNA 14, 35:16; 4. EMO 12, 37:24; 5. ZELEZARNA 10, 32:27; 6. TOPER 5, 17:27; 7. ELEKTRO 4, 21:32; 8. INGRAD 2, 14:54; 9. KLIMA 0, 15:40; 10. ZELEZNICA 0, 4:45. Iz prve lige izpadeta ekipi Klime in Zeleznice v 1. ligo pa so se uvrstile ekipe ETOL in CESTE-KANALIZACIJA.

Lep uspeh pa so vsekakor dosegle Herta Franc in Milica HUDEJ v konkurenci članic, saj naš prvi lopar Herta tik pred prvenstvom ni imela partnerice,

tako da je Milica pred samim prvenstvom rešila udeležbo naše ekipe.

Ravno v tej športni panogi se poraja vprašanje, ali res nimamo v Cinkarni dovolj mladih moči, ki bi lahko nastopale na raznih internih tekmovanjih, katera prirejajo preko leta, in iz katerih bi bilo prav gotovo lahko izbrati ne samo ene temveč tudi več ekip, ki bi častno zastopale CINKARNO na raznih tekmovanjih. Pa poglejmo lestvico 1. lige za članice: 1. INGRAD 12, 18:3; 2. ELEKTRO 10, 16:3; 3. CINKARNA 8, 15:10; 4. TOPER 4, 10:15; 5. KOVINOTEHNA 4, 8:12; 6. SAVINJA 2, 7:15; 7. EMO 0, 0:18; 8. POLULE-šola 0.

Izpadeta ekipi EMO in šola POLULE, v prvo ligo pa sta se plasirali ekipi Gimnazije in ZAVAROVALNICE Sava. Prven-

stvo se bo nadaljevalo v vseh treh kategorijah septembra in oktobra tega leta, do takrat pa želimo našim igralkam in igralcem čim boljše priprave in še večje uspehe v igri z belo žogico.

VZROK

— Danes ste spet zamudili službo. Imate vsaj kakšno opravičilo, tovarišica?

— Da, gospod šef, imam! Nek moški mi je sledil ves čas od doma.

— To vendar ni nikakršen vzrok!

— Seveda je! Šel je tako prekleto počasi.

ČREVESNI ZAJEDALCI

(Nadaljevanje s 5. strani)
rej vplivati na ta dva faktorja, če želimo doseči dobre rezultate.

V minulih stoletjih je bila v rabi dolga vrsta zdravil zoper črevesne gliste, bolj uspešnih in manj uspešnih. Zdravila, ki bi delovala na več vrst glist oziroma na odrasle gliste, jajčeca in ličinke hkrati pa ni bilo. Šele od leta 1967 dalje, ko so Američani odkrili in poslali na tržišče tiabendazol (Mintezol), je zdravljenje črevesnih okužb mešanega tipa uspešnejše. Omenjeni preparat namreč deluje na vseh pet vrst glist, ki smo jih v članku omenili ter na njihova jajčeca in ličinke, kar je nadvse pomembno. Zdravilo lahko dobimo tudi

v naših lekarnah, seveda pa se moramo o zdravljenju glistavosti posvetovati s svojim zdravnikom, ki nam bo dal podrobne napotke. Velikega pomena je, da se angažiramo vsi in tako podpremo akcijo za zatiranje črevesnih para-

zitivov pri nas, še posebno pa pri naših otrocih in mladini ter v delovnih kolektivih. In ne pozabimo: če se s črevesnimi paraziti okuži en član družine ali kolektiva, je treba zdraviti vso družino oziroma kolektiv.

Požrtvovalna kolesarja Kajtnerja in Jezernika je dež temeljito namočil

Izdaja Cinkarna, metalurško kemična industrija, Celje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Zlatko Šentjerc. Glasilo izhaja vsakega 15. v mesecu. Prispevke sprejemamo do 28. v mesecu. Rokopisov in slik ne vračamo. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarna« Cinkarna, Celje. Telefon 39-81, interna 430. Tisk in klišejji AERO, kemična in grafična industrija Celje

Objavljamo spored filmov, ki jih bomo gledali do 15. avgusta 1972.

Kino Union

Od 24. do 26. julija »KRALJI SONCA« ameriški barvni film.

Od 27. do 28. julija »TAJNA SLUŽBA« japonski barvni film.

Od 29. do 31. julija »MATT HELM UREJA RACUNE« ameriški barvni film.

Od 1. do 2. avgusta »RDEČI PLAŠČ« danski barvni film.

Od 3. do 6. avgusta »OBRAČUN OPOLNOČI« italijansko-ameriški barvni film.

Od 7. do 9. avgusta »ŠERIF IZ DODGE CITYJA« ameriški barvni film.

Od 10. do 13. avgusta »MALI VELIKI MOŽ« ameriški barvni film.

Od 14. do 15. avgusta »TOBRUK« ameriški barvni film.

Kino Metropol

Od 22. do 24. julija »VZORNA DEKLETA« francoski barvni film.

Od 25. do 26. julija »GRİČ ŠKORNJEV« italijanski barvni film.

Od 27. do 31. julija »KRALJ MITRALJEZ« italijanski barvni film.

Od 1. do 2. avgusta »HOMBRE« ameriški barvni film.

Od 3. do 6. avgusta »SMRT TRKA DVAKRAT« italijansko-nemški barvni film.

Od 7. do 8. avgusta »VESELE POČITNICE« francoski barvni film.

Od 9. do 11. avgusta »MOŽ IZ ARIZONE« ameriški barvni film.

Od 12. do 13. avgusta »MCKENNINO ZLATO« ameriški barvni film.

Od 14. do 15. avgusta »WILLIE BOY« ameriški barvni film.

Kino Dom

in

Letni kino

Od 24. do 25. julija »TARZAN NA VELIKI REKI« ameriški barvni film.

Od 26. do 28. julija »ZLATA KROGLA« italijansko-španski-mehiški barvni film.

Od 29. do 31. julija »KRVAVI POKER« ameriški barvni film.

Od 1. do 2. avgusta »RUSI PRIHAJAJO« ameriški barvni film.

Od 3. do 4. avgusta »RINGOVA VRNITEV« italijansko-španski barvni film.

Od 5. do 7. avgusta »JEZDECMAŠCEVALEC« ameriški barvni film.

Od 8. do 9. avgusta »ODPADNIKOVA LJUBICA« italijansko-bolgarski barvni film.

Od 10. do 11. avgusta »POKVARJENCI« italijanski barvni film.

Od 12. do 13. avgusta »UMOR V BAZENU« francoski barvni film.

Od 14. do 15. avgusta »BARBARELA« francosko-italijanski barvni film.

Predstave so vsak dan ob 16, 18. in 20. uri. Program objavljamo po podatkih Kino podjetja Celje in za spremembe ne odgovarjamo.

TRIM VESTI

V poletnem času počitnic, plavanja in izletov v prirodo in planine lahko vsakdo kaj stori zase, za svoje počutje, zdravje in sprostitve, za vse na kar vas TRIM opozarja. Če se že kopate, potem poskusite preplavati 200 metrov, kolikor je potrebno za eno TRIM aktivnost oziroma izpolnitev enega polja v TRIM kartonu. Brez bojzani, da bi se zredili lahko sedete k večerji, če ste pred tem plavali, hodili ali kolesarili kolikor toliko intenzivno.

Za športno značko TRIM pa bosta kmalu na programu plavanje na 50 metrov in TRIM steza. TRIM steza je postavljena v gozdu na Gričku z začetkom pri strelskem domu. Dolga je

1 km in ima 15 postaj z različnimi nalogami, ki razvijajo vaše telesne sposobnosti. Ta steza potinja, kot jo lahko tudi imenujemo, je primerna res za vsakogar, za mlado in staro. Prav bi bilo, da se tudi vi pridružite obiskovalcem tega naravnega rekreacijskega objekta.

Za športno značko TRIM ne bo postavljenih nikakršnih tekmovalnih norm. Ocenjevalo se bo tisto, kar je najvažnejše — redno obiskovanje. Za 15, 9, ali 6 točk za značko bo potrebno stezo obiskati petkrat, trikrat ali dvakrat, kadarkoli v različnih dnevih. Vsakdo bo svoj obisk vpisal v posebno knjigo v strelskem domu.